

نکته

لزوم حمایت بانک‌ها از تولیدکنندگان

یک فعال کارگری خواستار حمایت بانک‌ها از تولیدکنندگان داخلی شد و گفت: «چرا کالایی که می‌توان مشابه آن را در داخل تولید کرد، وارد می‌شود که هم کارفرمایان ضرر کنند و هم باعث بیکاری کارگران و جوانان کشور شود؟» رحمت‌الله پورموسی احیای مجدد کارخانه‌های تعطیل و نیمه‌فعال را در رونق بازار کار، ایجاد فرصت‌های شغلی جدید و بهبود وضع معیشت کارگران مؤثر خواند و گفت: «اگر تأکید داریم که از اقتصاد نفتی فاصله بگیریم و بر تولید داخل متمرکز شویم، باید به سمت تقویت بنگاه‌های اقتصادی و تولید داخل برویم.» وی افزود: «اگر درصد رقابت‌پذیری هستیم باید به کارخانه‌ها و تولید داخلی اهمیت بدهیم و احیای کارخانه‌های تعطیل و راکد، گام مؤثری در تحقق این هدف است. آیت‌الله ریسی در زمانی که رییس قسوه قضاییه بود، این هدف را با جدیت دنبال کرد و بعد از اینکه رییس دولت شد، فعال‌سازی کارخانه‌های راکد را با جدیت ادامه داد.» این فعال کارگری با بیان اینکه باید موانع پیش روی تولیدکنندگان برداشته شود، افزود: «بیشترین محدودیت‌ها و موانعی که تولیدکنندگان با آن دست به گریبان هستند، مسائل مالیاتی، بدهی‌های بانکی، نبود نقدینگی و واردات بی‌رویه محصولات خارجی است.»

وزارتخانه‌ای...

ادامه از صفحه ۵

...نهادهای متولی با همکاری بخش‌های خصوصی و تعاونی ممکن نیست. مسأله رفاه‌نیز به عنوان فراگیرترین شاخص اجتماعی که به نوعی با تمامی اقشار مختلف جامعه در هر سطحی ارتباط معناداری پیدا می‌کند، پیش از هر چیزی نیازمند ابزار لازم در راستای توسعه و اجرای عدالت اجتماعی با استفاده از بسترهای مرتبط با توزیع درست و متناسب رفاه با اقشار مختلف است. در این زمینه، سیاست‌های کلان دولت در مسیرهای منتهی به رفاه اجتماعی با تکیه بر داشته‌ها، امکانات و بسترهای اقتصادی و با استناد به اجرای عدالت‌محوری در گسترش رفاه تعیین‌کننده بود. همچنین جلوگیری از گسترش فقر و چگونگی تولید و توزیع ثروت؛ البته با نگاه به نیازهای اقشار مختلف در چارچوب سیاست‌های رفاهی قابل اشاره است. همچنین صندوق‌ها و سازمان‌های بزرگ‌بیمه‌ای با پوشش گسترده‌اشار جامعه‌بخصوص شغلان در حوزه‌های کار و تولید در قالب جمعیت کارگری کشور به عنوان قشر مولد با استفاده از ابزار در یافت حق بیمه و توسعه سرمایه‌گذاری‌های سودمند جهت تضمین آینده مالی این صندوق‌ها در راستای راهبری این نهادهای اجتماعی امکان توزیع رفاه اجتماعی را در بین جامعه تحت پوشش دارند. در این بین، سازمان تأمین اجتماعی به عنوان بزرگ‌ترین نهاد بیمه‌گر نفری بیمه‌شدگان از اقشار مختلف نفری کار با پیشینه خدمتی بیش از ۷۰ ساله در قالب ارائه خدمات متنوع بیمه‌ای، بازنشتی و درمانی به بیش از ۵۳ درصد افراد جامعه نیز به عنوان نهاد تحت مدیریت و نظارت وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به عنوان اثرگذارترین سازمان بیمه‌ای توسعه رفاه را دنبال می‌کند.

کاهش نرخ بیکاری محسوب می‌شود، گفت: «با توجه به گسترش شغل‌های آینده باید بر مهارت‌آموزی در این مشاغل تمرکز داشت و به مسأله مهارت مشاغل در دهه‌های گذشته کمتر پرداخت.» آهنی‌ها عنوان کرد: «برای تحقق مسأله اشاره شده البته باید از فضای آماری خارج شد و اجرای روش‌های مبتنی بر کیفیت و کارآمدی را در تربیت نیروی کار ماهر مورد توجه قرار داد.»

الزام تناسب سیاستگذاری اشتغال و ظرفیت‌ها

عضو اتاق بازرگانی ایران افزود: «بخشی سیاستگذاری‌های مرتبط با حوزه اشتغال در دوره‌های گذشته بخصوص در حوزه مشاغل سخت و زیان‌آور با هدفگذاری حوزه اشتغال همخوانی نداشته و خروج بخشی از نیروی انسانی را از بازار کار موجب شده این مسأله در ثبات دیگر شاخص‌ها و مؤلفه‌های بازار اشتغال و کاهش نرخ بیکاری مؤثر واقع شود.» وی خاطر نشان کرد: «با توجه به سیاست‌ها و طرح‌های اجرایی حوزه اشتغالزایی در مدت یک سال گذشته و ایجاد اشتغال گسترده بخش‌های مختلف در سطح کشور، کاهش اشتغال افراد به دلایل مختلف نیز اتفاق افتاده و به نوعی ریزش و رویش فرصت‌های شغلی در مدت مذکور قابل مشاهده است.»

اصلاح قوانین؛ زمینه‌ساز کاهش نرخ بیکاری

آهنی‌ها معتقد است، مسأله دیگر در راستای کاهش نرخ شاخص بیکاری به ضرورت اصلاح برخی قوانین و مقررات این حوزه مربوط شده که بخشی از قوانین بیمه بیکاری، سخت و زیان‌آور و قانون کار را شامل می‌شود. وی در این خصوص افزود: «فضای کسب‌وکار ما باید به سمتی حرکت داشته باشد که بستر جذب سرمایه‌گذاری در حوزه اشتغال و تولید کشور را موجب شود.» وی در ادامه اظهار داشت: «در واقع موانع کسب‌وکار را با انجام اصلاحات لازم در حوزه قوانین و مقررات می‌توان برطرف کرد.» به گفته این فعال حوزه کسب‌وکار، با توجه به تأکید مقام معظم رهبری در ابتدای سال جاری به مسأله رفع موانع اشتغال و تولید، تصمیم‌سازان بازار کسب‌وکار باید به صورت تخصصی به این موضوع ورود کرده و حل چالش‌ها را در دستور کار خود قرار دهند.

عضو کارفرمایی شورایعالی کار همچنین گفت: «البته تجربیات سال‌های گذشته نشان از مانع‌سازی برخی دستگاه‌ها و نهادهای مرتبط با حوزه کار و تولید در راستای رونق کسب‌وکار و اشتغال داشته و این موضوع برخلاف جریان لازم برای ایجاد تغییرات گسترده در بازار کار و رشد اشتغالزایی است.»

انواع آن در قالب‌هایی مانند سخت و زیان‌آور، حجم قابل توجهی از نیروی کار شاغل از دایره شغلان خارج شده و ما با کاهش آمار اشتغال مواجه شده‌ایم.» این عضو اتاق بازرگانی ایران با اشاره به اینکه بازنشتگان پیش از موعد امکان اشتغال را تا حداقل ۱۰ سال اضافه بر سال‌های موجود دارند، گفت: «این مسأله در واقع بر خروجی داده‌های آماری حوزه اشتغال و به دنبال آن بر هدفگذاری این حوزه نیز تأثیر گذار است.»

بیکاری نیروی جوان دانش‌آموخته

این فعال بازار کار اضافه کرد: «بیشترین میزان بیکاری در حال حاضر متوجه نیروی انسانی دانش‌آموخته دانشگاهی آماده ورود به بازار کار بود که با توجه به زمان تحصیل آنها، مسأله امید به آینده در بین این بازه سنی دانش‌آموخته دستخوش تغییرات شده است.» وی عنوان کرد: «باید به مسأله بیکاری فارغ‌التحصیلان و آمار غیر متناسب اشتغال آنها با ظرفیت‌های موجود به عنوان یکی از چالش‌های جامعه در حوزه بازار کار نگاه کرد و دلیل آن را در عدم سیاستگذاری متناسب با توان نیروی کار تحصیلکرده در سال‌های قبل دانست.» آهنی‌ها در ادامه گفت: «در این بین جای خالی نظام آموزشی کارآمد و مؤثر در راستای کشف استعداد و توانایی افراد و هدایت به مسیر درست کارآمد دیده می‌شود.» به گفته این فعال بازار کسب‌وکار، نظام پرورشی و مهارت‌آموزی نیز طی سالیان با هدف کارآمدی و تربیت نیروی کار ماهر و متخصص، فعالیت اثر بخش و بلندمدتی نداشته است.

نیاز بازار کار به نیروی کار دارای مهارت

عضو کارفرمایی شورایعالی کار گفت: «یکی از مشکلات اساسی عدم تربیت نیروی کار ماهر مورد نیاز بازار کار در چرخه کارکردی نظام آموزشی و مهارتی و ارائه این نیروهای متخصص به بازار اشتغال و تولید است.»

این کارشناس کسب‌وکار در ادامه گفت: «با توجه به چرخه اشاره شده در راستای نیاز بازار به تربیت نیروهای کار دارای مهارت، در طول سال‌های گذشته شکل‌گیری تعادل در حوزه مرتبط با بازار اشتغال را شاهد نبوده‌ایم.» وی معتقد است که در حوزه تصمیم‌سازی‌های حوزه اشتغال علاوه داده‌های آماری موجود باید سایر متغیرهای کیفی را نیز از زوایای مختلف مورد توجه قرار داد و برای تصمیم‌گیری متناسب با ظرفیت بازار کار و نیروی انسانی از این بسترها بهره‌مند شد. این کارشناس تولید با اشاره به اینکه در آموزش نیروی انسانی مسأله برنامه‌ریزی از بازترین نیازها و آموزش‌های کاربردی مهارت‌محور از ویژگی‌های مهم در راستای

تابستان سال گذشته به ۶۸٫۷ درصد در انتهای سه ماهه دوم سال ۱۴۰۱ رسیده و به عبارتی ۲٫۹ درصد از بیکاران فارغ‌التحصیل زن در این بازه یک ساله کاهش یافته است.

تفاوت نرخ بیکاری میان شهر و روستا

گفتنی است با توجه به نرخ بیکاری ۸٫۹ درصدی میانگین کشوری افراد ۱۵ ساله و بیشتر در سن کار، نرخ بیکاری جوانان ۱۵ تا ۲۴ ساله ۲۳ درصد، بیکاری گروه سنی ۱۸ تا ۳۵ ساله ۱۶٫۲ درصد و همچنین بیکاری دانش‌آموختگان دانشگاهی نیز ۱۳٫۲ درصد اعلام شده است. همچنین داده‌های آماری تازه بازار اشتغال نشان از نرخ بیکاری ۹٫۶ درصد بین شهرنشینان و آمار ۶٫۸ درصدی بین افراد روستایی داشته که این نرخ در مدت یک سال گذشته در شهرها روند کاهشی و در روستاها روند افزایشی داشته است.

اثرات شاخص دستمزد بر نرخ بیکاری

برخی کارشناسان معتقدند یکی از مهمترین دلایل کاهش نرخ بیکاری در بازه زمانی یک سال گذشته منتهی به فصل تابستان، افزایش قابل توجه دستمزد نیروی کار در سال جاری است. افزایش دستمزد نیروی کار مشمول قانون کار در امسال نسبت به سال‌های گذشته در مقایسه با نرخ تورم، شرایط بهتری را تجربه کرده و به این دلیل مآثرگذاری آن بر معیشت جامعه کارگری و کاهش نرخ بیکاری نیروی کار را در بازه زمانی یک ساله اخیر مشاهده می‌کنیم. تصور شکل گرفته در فضای بازار اشتغال و تولید با توجه به افزایش ۵۷٫۴ درصدی دستمزد نیروی کار نشان از افزایش هزینه‌های کارفرما و تولید، اخراج و تعدیل نیرو از طرف برخی کارفرمایان داشت که در حال حاضر با گذشته بیش از هفت ماه از سال اثرات مثبت آن بر ثبات بازار اشتغال و کاهش نرخ بیکاری را مشاهده می‌کنیم.

تحلیل وضعیت اشتغال صرفاً آماری نیست

نماینده کارفرمایان در شورایعالی کار در گفت‌وگو با آتیه‌نوا اظهار داشت: «در خصوص داده‌های حوزه اشتغال در بخش‌های مختلف، علاوه بر آمار و ارقام و تغییرات کمی در بازه‌های زمانی، تحلیل شرایط متغیرهای وابسته نیز باید مورد بررسی قرار گیرد تا ما بتوانیم خروجی آن را در تصمیم‌سازی‌ها و جمع‌بندی کلان ببینیم.» اصغر آهنی‌ها گفت: «با انجام روند تحلیل داده‌ها در حوزه اشتغال و بیکاری باید به این آمارها توجه کرد. متولیان بازار کار نیز باید این آمارها را مورد توجه قرار دهند.» وی در ادامه افزود: «با توجه به سیاست‌های مختلف در حوزه‌های بازنشتی و

آمارها از بهبود شاخص‌های اشتغال حکایت دارد

کاهش نرخ بیکاری در یک سال گذشته

گزارش

نتایج تازه‌ترین گزارش شاخص‌های عمده بازار کار در تابستان ۱۴۰۱ حاکی از کاهش ۰٫۷ درصدی نرخ بیکاری جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر (افراد در سن کار) نسبت به فصل مشابه در سال گذشته است.

بر این اساس، جدیدترین رقم نرخ بیکاری در سه ماهه دوم سال جاری ۸٫۹ درصد عنوان شد، در حالی که این نرخ در تابستان سال گذشته ۹٫۶ درصد بود که این روند کاهشی به عنوان یکی از مهمترین مؤلفه‌های بازار کار و اشتغال، نشان از عملکرد اثربخش سیاست‌های همسوی بازار کار با ظرفیت‌های حوزه اشتغال دارد.

در گزارش مذکور همچنین بیش از ۲۳ میلیون نفر به عنوان شاغلان مرد و زن در بازار کار مورد اشاره قرار گرفته است.

همچنین در گزارش نرخ بیکاری بین مردان در سن کار ۷٫۳ درصد اعلام شده که در مقایسه با نرخ ۸٫۱ درصدی بیکاری آنها در سال گذشته کاهش ۰٫۸ درصدی را ثبت کرده است.

گفتنی است نرخ بیکاری زنان در سه ماهه دوم سال جاری نیز ۱۷٫۷ درصد برآورد شد که با کاهش ۰٫۵ درصدی به ۱۷٫۲ درصد رسید و سیر نزولی قابل توجهی را تجربه کرد که بخشی از اثرات سیاستگذاری در توسعه اشتغال زنان محسوب می‌شود.

همچنین در فصل تابستان امسال بیش از یک میلیون و ۵۸۵ هزار نفر از جمع بیکاران را مردان و بیش از ۷۴۸ هزار نفر را زنان تشکیل داده‌اند.

بیکاری بیش از ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار نفری

بر اساس تازه‌ترین داده‌های آماری شاخص‌های عمده بازار کار در حدود ۶۴ میلیون نفر از جمعیت ۸۵ میلیون نفری کشور در بازه سنی ۱۵ ساله و بیشتر در سن کار قرار داشته که بیش از ۲۶ میلیون نفر آنها در چارچوب نرخ مشارکت اقتصادی به عنوان جمعیت فعال و بیش از ۳۷ میلیون نفر آنها نیز در قالب جمعیت غیرفعال شناخته می‌شوند.

بخش دیگری از گزارش بازار کار نیز نشان می‌دهد تعداد ۲۲ میلیون و ۷۷۹ هزار نفر در قالب ۹۱٫۱ درصد جمعیت فعال کشور به عنوان شاغل و تعداد ۲ میلیون و ۳۳۳ هزار نفر نیز با سهم ۸۰٫۹ درصدی به عنوان جمعیت بیکار در کشور شناخته می‌شوند.

کاهش شاخص نرخ بیکاری زنان

نرخ بیکاری زنان در تابستان امسال نیز نسبت به مدت مشابه در سال گذشته کاهش ۰٫۵ درصدی داشته و این در حالی است که نرخ مذکور در تابستان سال قبل، ۱۷٫۷ درصد بود که در سه ماهه دوم سال جاری به ۱۷٫۲ درصد رسید. این آمار در تابستان سال ۱۴۰۰ به نسبت تابستان سال ۱۳۹۹ طی یک سال، به میزان ۱٫۲ درصد با افزایش مواجه شد و نرخ مشارکت نیز از ۱۴٫۱ درصد در تابستان سال ۱۳۹۹ به ۱۳٫۵ درصد در تابستان سال ۱۴۰۰ کاهش یافت. این در حالی است که نرخ بیکاری زنان ۱۸ تا ۳۵ سال در تابستان سال جاری، ۲۹٫۳ درصد اعلام شد که این میزان نسبت به تابستان سال ۱۴۰۰ با اعلام ۳۱ درصدی، ۱٫۷ درصد کاهش را نشان داد و این میزان نرخ نسبت به تابستان سال ۱۳۹۹ نیز ۰٫۱ درصد با افت همراه بوده است.

کاهش بیکاری دانش‌آموختگان زن

بررسی‌های آماری اشتغال جامعه زنان نیز حاکی است در بازه زمانی یک سال اخیر منتهی به تابستان سال جاری میزان اشتغال زنان دانش‌آموخته دانشگاهی افزایش داشته و سهم زنان بیکار فارغ‌التحصیل نیز با کاهش همراه بوده است.

در همین مدت؛ البته رشد یک درصدی دانش‌آموختگان زن ثبت شد، در حالی که در تابستان سال ۱۴۰۰ سهم اشتغال زنان فارغ‌التحصیل ۴۶٫۱ درصد بود که بعد از گذشت یک سال این میزان به ۴۷٫۱ درصد افزایش یافته است.

در همین حال سهم زنان دانش‌آموخته بیکار از مجموع کل بیکاران کشور در تابستان سال قبل نسبت به تابستان سال جاری، حدود سه درصد کاهش را نشان می‌دهد. همچنین در این بازه زمانی، سهم زنان فارغ‌التحصیل بیکار از ۷۱٫۶ درصد در پایان